

ਫੁਲ ਬੈਂਚ

ਇੰਦਰ ਦੇਵ ਦੁਆ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦੁਰ ਅਤੇ ਆਰ. ਐਸ. ਨਰੂਲਾ, ਜੇ. ਜੇ.

ਖਾਨ ਚੰਦ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

1963 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 396

ਪੰਜਾਬ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਆਫ਼ ਲੈਂਡ ਟੈਨਿਊਰਸ ਐਕਟ (1953 ਦਾ X)— ਧਾਰਾ 2(3) ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ—ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ—ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ—ਕਿਵੇਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ—ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਫਾਰਮੂਲਾ—ਕੀ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਲਾਭਪਾਤਰੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ—ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ—ਨਿਯਮ ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਕਿਹਾ ਗਿਆ—ਪ੍ਰੋਵੀਸੋਸ—ਪ੍ਰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ—' ਕਿਵੇਂ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜ਼ਮੀਨੀ ਕਾਰਜਕਾਲ ਐਕਟ, 1953 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੀ ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ, ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, "ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ" ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਪਹਿਲੇ ਉਪਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹੋਰ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਲਈ ਇਹੀ ਦੇਵੇਂ ਹੋਰ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰ ਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ 'ਤੇ ਫੈਲਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਕੇਡ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਇਸਦੇ ਸਾਰੇ ਪਦਾਰਥਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਿਯਮ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਹੈ। ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਹੀ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਕੱਟ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਬਦਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜਾਂ ਵਿੱਚ,

ਉਸਦੇ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਰਕਬਾ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਸਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਸਾਧਾਰਨ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਰਕਬਾ ਸਾਧਾਰਨ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਰਿਵਰਤਨ ਫਾਰਮੂਲਾ, ਇਸ ਲਈ, ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹਰ ਸ਼ਬਦ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਲਈ ਕੁਝ ਅਰਥ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਬੇਕਾਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਜਾਂ ਵਾਕਾਂਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕਦੇ ਵੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸਟੈਟ ਟਿਊਟਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਅਰਥ ਦੇਣ ਲਈ, ਕੁਝ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ, ਢੁਕਵੇਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਬੇਤੁਕਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਕ ਹੋਰ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ ਦੇ ਹਰ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਇਕਸੁਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਉਸਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਜੀਬਤਾ, ਬੇਹੂਦਾ ਜਾਂ ਵਿਗਾੜ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਪ੍ਰੋਵੀਸ਼ੇਸ ਤਿੰਨ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਵਰਗ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਂ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸੈੱਟ of ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ਼ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤੀਸਰੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਪ੍ਰੋਵੀਸ਼ੇਸ ਉਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਿੰਗ ਕਲਾਜ਼ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਉਪਬੰਧ ਇੱਕੋ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਅਸੰਗਤ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦਾ ਆਖਰੀ ਪ੍ਰਗਟ ਇਰਾਦਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਇੰਦਰ ਦੇਵ ਡਕਟ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 13 ਅਗਸਤ, 1965 ਨੂੰ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 16 ਦਸੰਬਰ, 1965 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਬੀ. ਕੈਪੂਰ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਇੰਦਰ ਦੇਵ ਦੁਆਰਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ

ਕੇਸ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਇੰਦਰ ਦੇਵ ਦੁਆ,
ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਸਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦੁਰ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਆਰ.ਐਸ. 24
ਮਾਰਚ, 1966

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ , ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ
ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਰਿੱਟ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਫੁਕਵੀਂ
ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ , ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ
ਨੂੰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੱਕ ਵਿਵਾਦ 'ਤੇ
ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ,

ਸੀ.ਐਚ. ਰਨ ਚੰਦ, ਸੁਭਾਸ਼ ਚੌਧਰੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਰਾਮ ਰੰਗ, ਵਕੀਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ।

ਜੇਐਨ ਕੋਸ਼ਲ, ਐਮਆਰ ਅਗਨੀਹੋਤਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ
ਐਡਵੋਕੇਟ ਬੀ.ਐਸ. ਬਿੰਦਰਾ ।

ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦਾ ਹੁਕਮ

ਨਰੂਆ, ਜੇ. ਨਰੂਲਾ, ਜੇ.—

1. ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਤਿੰਨ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗਾ (1963 ਦਾ
ਸੀਡਬਲਯੂ ਨੰਬਰ 396-- [ਖਾਨ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, 1963](#) ਦਾ ਸੀਡਬਲਯੂ ਨੰਬਰ
196-- ਸਿੱਧੂ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, ਅਤੇ ਸੀਡਬਲਯੂ ਨੰਬਰ 1605 ਦਾ। 1963 - [ਹਰੀ
ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ](#)), ਜਿਸ ਵਿੱਚ 1953 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਆਫ ਲੈਂਡ ਟੈਨਿਊਰਸ
ਐਕਟ, 10 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੀ ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ
ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਮ ਸਵਾਲ, ਜਿਸਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੀਲਿੰਗ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ, ਫੈਸਲੇ ਲਈ
ਕਾਲ ਕਰੇ।

2. ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥ ਵੀ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਹਨ। ਖਾਨ ਚੰਦ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ
ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਰਿੱਟ
ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਪੱਛਮੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ
ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਛੱਡੀ ਗਈ ਖੇਤੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ

ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 330.40 ਆਮ ਏਕੜ ਦੇ ਬਰਾਬਰ 137.22 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਪਿੰਡ ਕੋਟਲੀ ਅਤੇ ਸੁਚਾਨ , ਤਹਿਸੀਲ ਸਿਰਸਾ , ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹਿਸਾਰ ਵਿੱਚ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ । ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸਥਾਈ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 1953 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

3. ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਸਿਰਫ 100 ਆਮ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਛੱਡਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੋਲ ਬਚੀ ਹੋਈ ਖਾਸ 100 ਆਮ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਸਿਰਫ 48.42 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 1.58 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਉਸ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 50 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਛੱਡਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਖੇਤਰ. ਮਾਰਚ 1963 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਜੋ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਸਰਪਲੱਸ ਏਰੀਆ, ਸਿਰਸਾ ਦੇ ਅਣਗੋਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। 50 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ। ਮੇਸ਼ਨ ਬੈਂਚ (ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦੁਆ , ਜੇ. ਜੇ.) ਦੁਆਰਾ 20.03.1963 ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

4. ਮੇਰਾ ਸਿੱਖ ਭਰਾ। ਦੁਆ , ਜੇ. ਨੇ 13 ਅਗਸਤ, 1965 ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਜਦੋਂ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਕੇਸ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ (ਐਸ.ਬੀ. ਕੈਪੂਰ ਅਤੇ ਦੁਆ , ਜੇ. ਜੇ.) ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਤਾਂ 16 ਦਸੰਬਰ, 1965 ਨੂੰ ਇਹ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੁਝ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਧੇਰੇ ਉਚਿਤ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੇਕਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਅਜੇ ਵੀ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ।

5. ਸਿੱਧੂ ਰਾਮ, 1963 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂ ਨੰਬਰ 196 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ 52 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਅਤੇ 62 ਯੂਨਿਟ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਕਿ 174.62 ਆਮ ਏਕੜ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਕਤ ਸਾਰੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਈ ਸੀ। 27 ਫਰਵਰੀ, 1961 ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਐਗਰੇਰੀਅਨ, ਭਿਵਾਨੀ ਦੇ ਹੁਕਮ (ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਾ ਏ) ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ 100 ਆਮ ਏਕੜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਸਿਰਫ 30.58 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। 30 ਜੁਲਾਈ, 1962 (ਅਨੈਕਸਰ ਸੀ) ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਅੰਬਾਲਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਅਪੀਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ 20 ਨਵੰਬਰ, 1962 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਅਨੈਕਸਰ ਈ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸੀ। 29 ਜਨਵਰੀ, 1963 ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ [ਧਾਰਾ 226](#) ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ 50 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ, ਚਾਹੇ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੋਵੇ। 100 ਆਮ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। 7 ਫਰਵਰੀ 1963 ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੇਸ਼ਨ ਬੈਂਚ (ਦੁਲਟ ਅਤੇ ਕੈਪੂਰ , ਜੇ. ਜੇ.) ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਰਿੱਟ ਦਾ ਵੀ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

6. ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਖ਼ਾਨ ਚੰਦ ਦਾ ਕੇਸ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵੀ ਜਿੰਦਰਾ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। 21-12-1965 ਨੂੰ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ 1963 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 396 ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਲਾਲ , ਜੇ.

7. ਦੋ ਅਸਲ ਭਰਾ, ਹਰੀ ਚੰਦ ਅਤੇ ਨਾਨਕ ਚੰਦ 1963 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂ ਨੰਬਰ 1605 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਇਹੀ ਅੰਤਰ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡ ਅਲੀਪੁਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਸਲ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੋਈ। ਬਰੇਟਾ , ਤਹਿਸੀਲ ਫਤਿਹਾਬਾਦ , ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹਿਸਾਰ , ਪਿੰਡ ਸ਼ੇਖੂਪੁਰਾ , ਤਹਿਸੀਲ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਭਵਾਨੀ , ਤਹਿਸੀਲ ਵਿੱਚ ਫਤਿਹਾਬਾਦ , ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹਿਸਾਰ ਨੂੰ ਆਮ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਵਿੱਚ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਧਾਰਨ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਅਲਾਟਮੈਂਟ 389.39 ਏਕੜ (ਆਮ) ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸੀ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 1 ਵਿੱਚ ਇਹ ਇਲਜ਼ਾਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਮਿਤੀ 26 ਮਾਰਚ 1965 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ

ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਸਮਰਥਨ 26 ਮਾਰਚ 1965 ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ, ਪੰਜਾਬ, ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਸਿਰਫ 100 ਆਮ ਏਕੜ ਨੂੰ ਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀਯੋਗ ਰਕਬਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 49.9 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 2-9-1963 ਨੂੰ ਮੇਸਨ ਬੈਚ (ਫਾਲਸ਼ੋ , ਸੀ.ਜੇ. ਅਤੇ ਏ.ਐਨ. ਗਰੇਵਰ, ਜੇ.) ਦੁਆਰਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 1963 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 196 ਅਤੇ 113 ਦੇ ਨਾਲ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਖੇਤਰ ਰੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਿੰਦਰਾ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਕੇਸ ਵੀ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਲਾਲ , ਜੇ., ਅਤੇ ਮਿਤੀ 21-12-1965।

8. ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਟੈਨੈਂਟਸ (ਸਕਿਊਰਿਟੀ ਆਫ ਟੈਨਿਊਰ) ਆਰਡੀਨੈਂਸ, 1950 13-5-1950 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਆਰਡੀਨੈਂਸ 6 ਨਵੰਬਰ 1950 ਨੂੰ 1950 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਟੈਨੈਂਟਸ (ਸਕਿਊਰਿਟੀ ਆਫ ਟੈਨਿਊਰ) ਐਕਟ, 22 ਦੁਆਰਾ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 1950 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ "ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਸੀਮਾ" ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (3) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ "ਕਿਸੇ ਕਾਬਜ਼ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 100 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ, ਅਤੇ, ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੇ 100 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਆਮ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋਣ 'ਤੇ, 200 ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਏ, ਅਜਿਹੇ 200 ਆਮ ਏਕੜ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਅਤੇ 1950 ਐਕਟ ਵਿੱਚ "ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਸੀਮਾ" ਦੀ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸਾਡੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। "ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ" ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (4) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 1950 ਦਾ ਐਕਟ ਅਤੇ ਆਰਡੀਨੈਂਸ "ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਕੇਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਾਧਾਰਨ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਉਪਜ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦੇ ਇੱਕ ਮਾਪ ਵਜੋਂ"। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (3) 1950 ਦੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ (ਕਾਲਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਸੋਧ ਐਕਟ, 1951 ਦੇ V ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 50 ਅਤੇ 100 ਸਟੈਂਡਰਡ ਅਤੇ ਸਾਧਾਰਨ ਏਕੜ ਨੂੰ 100 ਅਤੇ 200 ਸਟੈਂਡਰਡ ਅਤੇ ਸਾਧਾਰਨ ਏਕੜ ਲਈ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। 1950 ਦੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਫਿਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 1953 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ

ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਵਿੱਚ "ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 1951 ਵਿੱਚ ਸੋਧੇ ਹੋਏ 1950 ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਤਬਦੀਲੀ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 50 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਅਤੇ 100 ਆਮ ਏਕੜ ਦੀ ਥਾਂ 30 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਅਤੇ 60 ਆਮ ਏਕੜ ਦੀ ਥਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। 1953 ਐਕਟ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ:---

"(5) "ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਪਜ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪੈਮਾਨੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਾਧਾਰਨ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮਾਪ।"

9. 1955 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਆਫ਼ ਲੈਂਡ ਟੈਨਿਊਰਜ਼ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 11 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੁਆਰਾ "ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਕਿ "ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਹੁਣ ਢੁਕਵੇਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:---

ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ "ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਤੀਹ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਤੀਹ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਆਮ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸੱਠ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹੇ ਸੱਠ ਏਕੜ:

ਹੈ, ਜੇ ਕਿ ਮੁਹੱਈਆ--

(i) ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਬਾਗ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਖੇਤਰ, ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ;

(ii) ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ--

(ਏ) ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਹ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਵਾਲਾ ਖੇਤਰ 50 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਜਾਂ ਸੌ ਸਾਧਾਰਨ ਏਕੜ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ,

(ਬੀ) ਜਿਸ ਨੂੰ ਤੀਹ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਪੰਜਾਹ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਤੋਂ ਘੱਟ, ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਵਾਲਾ ਖੇਤਰ ਉਸ ਦੇ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ,

(c) ਜਿਸ ਨੂੰ ਤੀਹ ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਤੋਂ ਘੱਟ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਮਨਜ਼ੂਰੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਤੀਹ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਜਿਸਦਾ ਉਹ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਾਲਕ ਹੈ।

"ਵਿਆਖਿਆ--ਕਿਸੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਨੁਮਤੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਉਪਬੰਧ (ii) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਅਤੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।"

ਰਾਜ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟਸ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਰਲੇਵੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 1955 ਵਿੱਚ ਉਸ ਖੇਤਰ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ 1955 ਦਾ ਪੈਪਸੂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਭੂਮੀ ਐਕਟ, 13 ਸੀ। ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 (1) ਵਿੱਚ "ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਸੀਮਾ" ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"(1) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ 'ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਸੀਮਾ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਤੀਹ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਤੀਹ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਸਾਧਾਰਨ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਅੱਸੀ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਅੱਸੀ ਏਕੜ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ,---

(ੳ) ਜਿਸ ਨੂੰ ਚਾਲੀ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਨੁਮਤੀ ਸੀਮਾ ਚਾਲੀ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਚਾਲੀ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਸਾਧਾਰਨ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸੌ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਸੌ ਏਕੜ; ਅਤੇ

(ਬੀ) ਜਿਸ ਨੂੰ ਤੀਹ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਚਾਲੀ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ, ਅਨੁਮਤੀ ਸੀਮਾ ਉਸ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗੀ।

"ਵਿਆਖਿਆ--ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਦੀ ਅਨੁਮਤੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਅਤੇ ਵਾਰਿਸਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।"

11. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਦੂਜੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਕਲਾਜ (ਏ) ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅਨੁਮਤੀ ਖੇਤਰ ਕਿਸੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਛੱਡੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਤਾਂ 50 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਜਾਂ 100 ਸਾਧਾਰਨ ਏਕੜ, ਜੋ ਵੀ ਘੱਟ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਅਤੇ (ਸੀ) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹੋਈ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਲਈ ਧਾਰਾ (ਏ) ਨੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਕੋਲ ਛੱਡਣ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇਜਾਜ਼ਤਯੋਗ ਖੇਤਰ 50 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਸਾਧਾਰਨ ਏਕੜ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ 100 ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਤਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਰਕਬਾ 100 ਏਕੜ ਹੋਵੇਗਾ; ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ 50 ਅਜਿਹੇ ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ 50 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਕਲਾਜ (ਏ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ "ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਸਮੀਕਰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। [ਸੈਕਸ਼ਨ 2](#) ਦਾ) . ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦੂਜੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨ ਫਾਰਮੂਲੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ।

12. ਮੁੱਖ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਚੌਧਰੀ ਰੂਪ ਚੰਦ ਨੇ ਸਾਨੂੰ [ਬਲਸਟਨ ਅਤੇ ਬਰੈਮਲੇ](#) ਵਿੱਚ ਕਿੰਗਜ਼ ਬੈਂਚ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। [ਸੀਮਿਤ ਬਨਾਮ ਲੇਹ](#) , (1950) 2 KB 548, ਅਤੇ ਰੂਕਰ ਐਟ ਅਲ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸਾਸ ਦੇ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਯੂਐਸਏ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ। v. ਫੋਸਟਰ ਐਟ ਅਲ., 1 ਦੱਖਣ ਪੱਛਮੀ ਰਿਪੋਰਟਰ 276. ਬਲਸਟਨ ਦੇ ਕੇਸ, (1950) 2 KB 548 ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 326 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਇੰਗਲਿਸ਼ ਕੰਪਨੀਜ਼ ਐਕਟ, 1948 ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਤਾਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ

ਸਵੈਇੱਛਤ ਸਮਾਪਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਮਤੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਕਤ [ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 326](#) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:

"..... ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਮਲ ਦੇ ਤਹਿਤ..... ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਮਾਲ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ..... ਸ਼ੈਰਿਫ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਕਮਾਈ ਵਿੱਚੋਂ ਅਮਲ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨੂੰ ਕੱਟੇਗਾ। ਅਤੇ ਚੰਦਾਂ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਬਕਾਇਆ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੇ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਸ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਾਂ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਉਣ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਹੋਣਾ ਹੈ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਸਵੈਇੱਛਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮਤਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਆਰਡਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ, ਸ਼ੈਰਿਫ ਲਿਕਵੀਡੇਟਰ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗਾ, ਜੋ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਇਸ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਲੈਣਦਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ।"

ਵਰਨਨ ਦੇ ਐਨੋਟੇਟਿਡ ਟੈਕਸਾਸ ਸਟੈਚੂਟਸ ਦੇ [ਆਰਟੀਕਲ 3070](#) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ "ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਸ਼ਬਦ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਲੇਖ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:

"ਪਿਛਲੇ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਾਉਂਟੀ ਦਾ ਕਾਉਂਟੀ ਅਟਾਰਨੀ, ਜਾਂ ਜੇ ਕੋਈ ਕਾਉਂਟੀ ਅਟਾਰਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਟਾਰਨੀ, ਜਾਂ ਸ਼ਹਿਰ, ਕਸਬੇ ਜਾਂ ਪਿੰਡ ਦਾ ਮੇਅਰ, ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਸਨੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਕਤ ਚੋਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਤੀਜਾ, ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਭਾਗੀਦਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕਰੇਗਾ; ਆਦਿ

[ਅਨੁਛੇਦ 3070 \(ਉੱਪਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ\)](#) ਵਿੱਚ "ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਕੇਸ ਹੋਵੇ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਨੂੰ ਭਾਗੀਦਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਵਿਕਲਪ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਜੋ ਵੀ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਾਉਂਟੀ, ਜਾਂ ਕਾਉਂਟੀ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਜਾਂ ਕਾਉਂਟੀ ਦੇ ਇੱਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਉਂਟੀ ਦੇ ਅਟਾਰਨੀ ਨੂੰ ਕਾਉਂਟੀ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ

ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਭਾਗੀਦਾਰ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਚੋਣ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਿਸੇ ਨਿਗਮਿਤ ਸ਼ਹਿਰ, ਕਸਬੇ ਜਾਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੇਅਰ ਨੂੰ ਭਾਗੀਦਾਰ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਲਈ "ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਕੇਸ ਹੋਵੇ" ਸ਼ਬਦ ਢੁਕਵੇਂ ਸੰਦਰਭ ਸਨ।

15. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦਾ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ "ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਅਰਥ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਰੇਕ ਸਮੀਕਰਨ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

16. ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬੈਂਚਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਮੇਂ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ, ਮਾਹੀਆ ਬਨਾਮ ਦਲੀਪ , 1961 ਲਾਹ ਐਲਟੀ (ਮਾਲੀਆ ਨਿਯਮ) 11 ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 7 ਸਤੰਬਰ, 1960 ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ.ਐਸ. ਗਰੇਵਾਲ , ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ । ਇਹ ਕੇਸ ਕਿਸੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਜਾਂ ਦਾਇਰੇ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਦਿਅਕ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਮਨਜ਼ੂਰ ਖੇਤਰ" ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ 30 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਗਣਨਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੁੱਲ ਹੋਲਡਿੰਗ ਇੱਕ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 30 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ 60 ਆਮ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਾਧਾਰਨ ਏਕੜ ਵੱਧ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ 30 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਰੰਟ ਜਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਜਦੋਂ ਆਮ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ 60 ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਮਾਹੀਆ ਦੇ ਕੇਸ, 1961 ਲਾਹ ਐਲਟੀ (ਮਾਲ ਨਿਯਮ) 11 ਵਿੱਚ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਵਾਲ , ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ (ਜੀ. ਡੀ

. ਖੇਸਲਾ , ਸੀ. ਜੇ. ਅਤੇ ਪੀ. ਡੀ. ਸ਼ਰਮਾ, ਜੇ.) ਦੁਆਰਾ 17-8- ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। 1961 ਵਿੱਚ [ਨਾਥੂ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ](#) , 1964 ਲਾਹ ਐੱਲ.ਟੀ. (ਮਾਲੀਆ ਨਿਯਮ) 56. ਜੀ.ਡੀ. ਖੇਸਲਾ , ਸੀ.ਜੇ. (ਪੀ. ਡੀ. ਸ਼ਰਮਾ, ਜੇ. ਸਹਿਮਤੀ) ਨੇ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ 'ਤੇ ਨੰ. ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ 30 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਘੱਟ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਉਸ ਕੋਲ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਧਾਰਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ 60 ਆਮ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਲਡਿੰਗ 30 ਸਟੈਂਡਰਡ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋਵੇ। ਏਕੜ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਦੋ ਬਾਹਰੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਲਈ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਹਿੱਸੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ 30 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਜਾਂ 60 ਆਮ ਏਕੜ, ਜੇ ਵੀ ਘੱਟ ਹੋਵੇ। ਨਾਥੂ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਹੀਤਾ , 1964 ਲਾਹ ਐਲਟੀ (ਮਾਲੀਆ ਨਿਯਮ) 56 ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੇ [ਸੈਕਸ਼ਨ 2 \(3\)](#) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਅਰਥ, ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਿੰਤਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨ ਫਾਰਮੂਲਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੇਸਲਾ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਦੋਵਾਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ , ਸੀ. .ਜੇ. ਨਾਥੂ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ , 1964 ਲਾਹ ਐੱਲ.ਟੀ. (ਮਾਲੀਆ ਨਿਯਮ) 56 ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਹੋਲਡਿੰਗ 30 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ।

[18.](#) ਕਾਲਕ੍ਰਮਿਕ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਗਲਾ ਫੈਸਲਾ ਸ੍ਰੀ ਬੀ.ਐਸ. ਗਰੇਵਾਲ , ਵਿੱਚ [ਕਮਿਸ਼ਨਰ](#) , ਪੰਜਾਬ , [ਮਿਤੀ](#) 28 ਸਤੰਬਰ 1961 [ਦਾ](#) ਹੈ । ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਦੇ ਕੇਸ, 1962 ਲਾਹ ਐਲ.ਟੀ. (ਮਾਲ ਨਿਯਮ) 10 ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਤਾ ਵਾਲੇ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਲਈ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਨਕ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਰਕਬਾ ਗਿਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ 50 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਆਮ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋਣ 'ਤੇ 10 ਸਾਧਾਰਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ 100 ਸਾਧਾਰਨ ਏਕੜ ਤੱਕ ਹੀ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹੇ 100 ਆਮ ਏਕੜ ਜਦੋਂ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਬਦਲੇ ਜਾਣ ਤਾਂ ਉਹ 50 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੀ ਅੰਤਰ ਜੇ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਉਪਬੰਧ

ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਵਿਸਥਾਰਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਕੇਸ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ "50 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ " ਅਤੇ "100 ਆਮ ਏਕੜ" ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ "30 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ" ਅਤੇ "60 ਆਮ ਏਕੜ" ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਦੂਜੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਕਲਾਜ਼ (ਏ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ "ਜਾਂ" ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪ ਦਾ ਸਤਹੀ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਸੀ "ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ। ਸ੍ਰੀ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਰੱਖੀ:

"ਸਹੀ ਅਤੇ ਤਰਕਸੰਗਤ ਵਿਆਖਿਆ ਇਹ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਉਜਾੜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ 30 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ 50 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਤਾਂ ਹੀ ਜੇਕਰ ਉਹ 50 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਨੂੰ ਆਮ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਏਕੜ 100 ਸਾਧਾਰਨ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਫਿਰ 100 ਸਾਧਾਰਨ ਏਕੜ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਪਹਿਲਾਂ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਿਰਫ਼ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਥੋੜਾ ਵੱਖਰਾ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਮੁੱਖ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (ii) ਉੱਪਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਉਪਬੰਧ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਨੁਮਤੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ , ਪਰ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ।"

ਸਮਸ਼ੇਰ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰੇ ਬਹਾਦੁਰ , ਜੇ. ਮਿਤੀ 12 ਫਰਵਰੀ, 1963 ਨੂੰ [ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ](#) , 1963 ਕਰ ਐਲ.ਜੇ. 270। ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ। ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਕੋਲ 70 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਅਤੇ 12 ਯੂਨਿਟ ਸਨ ਜੋ ਕਿ 104 ਏਕੜ, 2 ਕਨਾਲ ਅਤੇ 15 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ। ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਵਾਧੂ ਰਕਬਾ 1963 ਕਰ ਐਲਟੀ 270 ਵਿੱਚ 4 ਏਕੜ, 2 ਕਨਾਲ ਅਤੇ 15 ਮਰਲੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ । ਬਾਅਦ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ, ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਲਗਾਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਪਾਇਆ ਕਿ ਉਸਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ 20 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਅਤੇ

12 ਯੂਨਿਟ ਵਾਧੂ ਸਨ। ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਕਲੈਕਟਰ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਦਰੁਸਤਤਾ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਮੇਰਾ ਪੜ੍ਹਿਆ-ਲਿਖਿਆ ਭਰਾ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦੁਰ , ਜੇ. ਨੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਣ 'ਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਲੈਕਟਰ ਨੇ ਦੂਜੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਧਾਨਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਸੀ। ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਰੀਖਣ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਨ:

"ਮੈਂ ਉਪਬੰਧ (ii) ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (a) ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਹੋਲਡਿੰਗ ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਜਦੋਂ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਦੀ ਗਣਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਹੋਲਡਿੰਗ ਨੂੰ ਆਮ ਏਕੜ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਗਿਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਵਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ (ii) ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (a) ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ "ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ" ਸ਼ਬਦ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਕੁੰਜੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਦੇ ਆਮ ਰਕਬੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਵੀ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰਕਬੇ ਦਾ ਮਿਆਰ ਚੁਣਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਿਆਰੀ ਰਕਬੇ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਸਾਧਾਰਨ ਰਕਬੇ ਦਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਧਾਰਾ (a) ਉਪ ਧਾਰਾ (ii) ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। "

20. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ, 1963 Cur LJ 270 ਦੇ ਦੂਜੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਜੋਂ ਅਪਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਉਂਕਿ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਾਈ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਆਮ ਏਕੜਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ। ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ, ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਲਈ ਆਪਣੀ ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲ ਦੇ ਆਖਰੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰੀ ਚੰਦ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਬਾਰੇ ਆਮ ਸੀ। ਏਕੜ

ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਕੀਮ ਅਤੇ ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

21. ਸ੍ਰੀ ਆਰ.ਐਸ. ਰੰਧਾਵਾ , ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮਾਲ, ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 27 ਫਰਵਰੀ, 1963 ਵਿੱਚ [ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ](#) , 1963 ਲਾਹ ਐਲ.ਟੀ. (ਮਾਲੀਆ ਨਿਯਮ) 18 ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਸੀਮਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਜ਼ਮੀਨਦਾਰ 100 ਆਮ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਜ਼ਮੀਨ ਸਾਧਾਰਨ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ 100 ਆਮ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਸ ਉਪ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੋਵੇਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਭਾਵ, ਇੱਕ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਸਾਧਾਰਨ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਨੁਮਤੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਵਿਸਥਾਰਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਾਥੂ ਦੇ ਕੇਸ, 1964 ਲਾਹ ਐਲਟੀ (ਮਾਲੀਆ ਨਿਯਮ) 56 ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ [ਧਾਰਾ 2](#) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (8) ।

22. ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਸਵਾਲ ਫਿਰ [ਬਸਾਖਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ](#) , 1964 ਲਾਹ ਐਲ.ਟੀ. (ਮਾਲੀਆ ਨਿਯਮ) 77 ਵਿੱਚ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ (ਸਰਵਸ਼੍ਰੀ ਬੀ.ਐਸ. ਗਰੇਵਾਲ ਅਤੇ ਸਰੂਪ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ) ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਆਇਆ। ਪੈਪਸੂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਭੂਮੀ ਐਕਟ ਦੀ [ਧਾਰਾ 3](#) (1) (ਬੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਰੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 100 ਆਮ ਏਕੜ ਦੀ ਸੀਮਾ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਸਾਖਾ ਸਿੰਘ ਉਜਾੜਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਹੇਲਡਿੰਗ 38.92 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਸਾਧਾਰਨ ਏਕੜ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ 125, ਏਕੜ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਹ ਪੂਰੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ 40 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਹ 100 ਆਮ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਬਸਾਖਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਨੇ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ, 1963 ਲਾਹ ਐਲ.ਟੀ. (ਮਾਲ ਨਿਯਮ) 18 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ

ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਨੱਥੂ ਦੇ ਕੇਸ, 1964 ਦੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਲਾਹ. ਐੱਲ.ਟੀ. (ਮਾਲ ਨਿਯਮ) 56 ਵਿਦਵਾਨ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਬਸਾਖਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸੇਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

23. ਮੈਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਕਿਉਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਕਤ ਫੈਸਲਾ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਧਾਰਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਬਸਾਖਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, 1964 ਲਾ. ਐੱਲ.ਟੀ. (ਮਾਲ ਨਿਯਮ) 77 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ [ਬਸਾਖਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ](#), 1966 ਕਰ ਐੱਲ.ਜੇ. 158 (ਪੰਜਾਬ)। ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਬਸਾਖਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਾਲ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ:

"ਕਲਾਜ਼ (ਬੀ) ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਖੇਤਰ 30 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਪਰ 40 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਸੀਮਾ ਉਸਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਕੜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸਾਧਾਰਨ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਤਬਦੀਲੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖੇਤਰ ਕੁਝ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਰੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਰਕਬਾ 30 ਤੋਂ 40 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਤੋਂ ਆਮ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਸੀਮਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਸ਼ਬਦ [ਧਾਰਾ 3](#) ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਸਲ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਉਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਨੁਮਤੀ ਸੀਮਾ ਜਦੋਂ ਸਾਧਾਰਨ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 80 ਅਜਿਹੇ ਏਕੜ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ 100 ਅਜਿਹੇ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਅੰਤਰ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। [ਧਾਰਾ 3](#) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦਾ ਮੂਲ ਹਿੱਸਾ, ਅਤੇ ਉਸ

ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਕਲਾਜ਼ (ਏ) ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਮਤੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਕੜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਮਾਪੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਮ ਏਕੜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਢੁਕਵੀਂ ਵਿਚਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਾਧਾਰਨ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਖੇਤਰ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਹ ਅਜੀਬ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 40 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਸਾਧਾਰਨ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ 100 ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਨੁਮਤੀ ਸੀਮਾ 100 ਆਮ ਏਕੜ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਮ ਏਕੜ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 40 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦਾ ਖੇਤਰ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਭ ਕੁਝ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਅਜੀਬਤਾ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਅਜੀਬਤਾ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਹੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਮੰਨਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਅਤੇ ਉਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਜੋ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੈਪਸੂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਭੂਮੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਰਾਇਟਰੀ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਸਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਨਹੀਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੋਸ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਲਾਜ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 40 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਸਦੇ ਸਾਧਾਰਨ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ 'ਤੇ ਇਹ 100 ਅਜਿਹੇ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, "

ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਉਪਬੰਧ (ਬੀ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿਸਨੂੰ 30 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰ 40 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਸੀਮਾ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਖੇਤਰ. ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ "ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਕੇਸ ਹੋਵੇ" ਸ਼ਬਦ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਲੱਭ ਸਕਦੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਕਤ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਉਪਬੰਧ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। (1) ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੀ। ਇਸ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਖੰਨਾ , ਜੇ.

25. [ਅਮੇਲਕ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ](#) , 1965 ਲਾਹ ਐੱਲ.ਟੀ. (ਮਾਲੀਆ ਨਿਯਮ) 73 ਸ਼੍ਰੀ ਸਰੂਪ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ, ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਯੋਜਨਾ, ਨੇ 31 ਮਾਰਚ, 1965 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ 50 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨੂੰ 59 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਜਾਂ 100 ਆਮ ਏਕੜ, ਜੋ ਵੀ ਘੱਟ ਹੋਵੇ, ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। . ਵਿਦਿਅਕ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ 30 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਤੋਂ 50 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸਥਾਪਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ 100 ਆਮ ਏਕੜ ਦੀ ਸੀਮਾ ਰੱਖੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਅਮੇਲਕ ਵਿੱਚ ਸਰੂਪ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਰਾਜ ਦਾ ਕੇਸ, 1965 ਲਾਹ ਐੱਲ.ਟੀ. (ਮਾਲ ਨਿਯਮ) 73, ਉਹੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੇ ਬਸਾਖਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ, 1964 ਲਾਹ ਐੱਲ.ਟੀ. (ਮਾਲ ਨਿਯਮ) 77 ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ.ਐਸ. ਗਰੇਵਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਬੈਠ ਕੇ ਅਪਣਾਇਆ ਸੀ। ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ। ਅਮੇਲਕ ਰਾਜ, 1965 ਲਾਹ ਐੱਲ.ਟੀ. (ਮਾਲੀਆ ਨਿਯਮ) 73 ਇੱਕ ਲੰਬਿਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਹੈ ਭਾਵ, 1965 ਦੀ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ. ਨੰ. 1071, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੇਸ਼ਨ ਬੈਂਚ (ਫਾਲਸਾ , ਸੀ.ਜੇ. ਅਤੇ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਜੇ.) ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 23 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1965

26. ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ (ਸਰਵਸ਼੍ਰੀ ਬੀ.ਐਸ. ਗਰੇਵਾਲ ਅਤੇ ਸਰੂਪ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ) ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਚਾਰ ਸ੍ਰੀ ਏ.ਐਲ. ਫਲੈਚਰ, ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮਾਲ, ਪੰਜਾਬ ਦੁਆਰਾ ਰੂਪ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ 4 ਮਈ, 1965 ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਾਕੇ ਬਾਈ , 1965 ਪੁੰਜ ਐਲਜੇ 65. ਸ੍ਰੀ ਏ.ਐਲ. ਫਲੈਚਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (3) (ii) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ 30 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਘੱਟ। 50 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ, ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਵਿਦਿਅਕ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਏਕੜ ਦੀ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸੀਮਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਨੂੰ 30 ਤੋਂ 50 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਖੇਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵੀ ਆਮ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਮੁੱਲ ਹੋਵੇ।

ਮਹਾਜਨ , ਜੇ. ਦਾ 14 ਅਕਤੂਬਰ, 1965 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਰਾਵਤ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ , 1965 ਲਾਹ ਐਲਟੀ (ਮਾਲੀਆ ਨਿਯਮ) 161 ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁਝ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਲਈ। ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(2) ਵਿੱਚ "ਛੋਟੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ "ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ" ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਾਵਤ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ , 1965 ਲਾਹ ਐੱਲ.ਟੀ. (ਮਾਲੀਆ ਨਿਯਮ) 161 ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਉਜਾੜੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 133.61 ਆਮ ਏਕੜ ਦੇ ਬਰਾਬਰ 50.55 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ 2.81 ਆਮ ਏਕੜ 1.83 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਰਕਬਾ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਕੋਲ ਸਿਰਫ਼ 48.72 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਰਹਿ ਗਈ ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 130.80 ਆਮ ਏਕੜ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਪਰਿਵਰਤਨ ਫਾਰਮੂਲਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 100 ਆਮ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ।

ਜੇਕਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਮਤੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕੱਲੇ ਮਿਆਰੀ ਰਕਬੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੋਟੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਸਿਰਫ਼ 48.72 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਸੀ।

ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਰਾਵਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸੀ। ਮਹਾਜਨ , ਜੇ., ਨੇ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੀ ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਕੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕੀ ਦਾ ਮਾਪ ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਸਾਧਾਰਨ ਏਕੜ ਦਾ ਹੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਗਣਨਾ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਮਹਾਜਨ , ਜੇ. ਨੇ ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਬਹਾਦੁਰ , ਜੇ. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ, 1963 ਕਰ ਐਲ.ਜੇ. 270 (ਪੰਜਾਬ) ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ।

28. ਆਖਰੀ ਫੈਸਲਾ ਜਿਸ ਵੱਲ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਸ਼੍ਰੀ ਏ.ਐਲ. ਫਲੈਚਰ, ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮਾਲ, ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਸ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਸਿਰੀ ਚੰਦ, 1966 ਪੁਨ ਐਲਜੇ 68 ਵਿੱਚ 1 ਜਨਵਰੀ 1966 ਦਾ ਉਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਸ ਵੀ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ , ਜਿਸਦੀ ਸੁੱਧ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ 46 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਅਤੇ 7 ਯੂਨਿਟਾਂ ਦੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ 100 ਆਮ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਛੋਟੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਸਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਵਿਦਿਅਕ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ (i) ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਪਬੰਧ (ii) ਦੇ ਲਾਭ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਬਾਗਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਵੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਫਲੈਚਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਾਲਕੀ ਦਾ ਮਾਪ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (3) (ii) (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਬਦ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਉਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨ ਫਾਰਮੂਲੇ ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

29. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਿਰਣਾਇਕ ਕੇਸ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਸੰਭਵ ਜਾਪਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਉਹ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਏ.ਐਲ ਫਲੋਚਰ, ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਵਤ ਦੇ ਕੇਸ, 1965 ਲਾਹ ਐੱਲ.ਟੀ. (ਮਾਲੀਆ ਨਿਯਮ) 161 ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ, ਸਮਸ਼ੇਰ ਦੇ ਨਾਲ ਡੀ.ਕੇ ਮਹਾਜਨ, ਜੇ. ਦਾ ਪੱਖ ਵੀ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਬਹਾਦਰ, ਜੇ. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਕੇਸ, 1963 ਕਰ ਐਲ.ਜੇ. 270 (ਪੰਜਾਬ)। ਇਹ ਉਹ ਵਿਆਖਿਆ ਹੈ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੁਆਰਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਉਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸਮੀਕਰਨ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਅਤੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਵਿਦਾ ਹੋਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਨੁਸਾਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਉਲਟ ਵੀ ਹੈ (ਏ. ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਤੱਕ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਪਰਿਵਰਤਨ ਫਾਰਮੂਲਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ "ਜਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਅਤੇ "ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦੂਸਰੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਪਣਾ ਕੇ ਕੁਝ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਨੂੰ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ "ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਕੇਸ ਹੋਵੇ" ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਭਵ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 50 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਤੱਕ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾ (ਕਲਾਜ਼ (ਏ)) 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ)

ਵਿਚਕਾਰ ਅਸਹਿਮਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਬੇਤੁਕੇ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਗੈਰ-ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਦੋ ਸੀਮਾਵਾਂ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸਿਰਫ ਇਕ ਸੀਮਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਅਨੁਮਤੀ ਖੇਤਰ ਵੱਧ ਅੰਕੜੇ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ। 50 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਛੁਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਸਾਧਾਰਨ ਏਕੜ ਵਿਚ ਅਸਲ ਰਕਬੇ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸਿਰਫ ਉਜਾੜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਦੀ ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਵਿਚ 50 ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ. ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਿ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਕੋਲ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 50 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਕਿਸੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਕੇ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਖੋਹਣ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਕਾ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸਭ ਤੋਂ ਸਖਤ ਸੰਭਵ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲਾਹੇਵੰਦ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਾਥੂ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, 1964 ਲਾਹ ਐੱਲ.ਟੀ. (ਮਾਲੀਆ ਨਿਯਮ) 56, ਇਸ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਅੜਿੱਕਾ ਨਹੀਂ ਖੜਾ ਕਰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸਪਸ਼ਟ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਅਤੇ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੇ [ਸੈਕਸ਼ਨ 2 \(3\)](#) ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਅਸਪਸ਼ਟ ਵਾਕਾਂਸ਼ ।

30. ਦੂਜੀ ਸੰਭਾਵੀ ਵਿਆਖਿਆ, ਜਿਸਦਾ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਖੂਨ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਚੱਲਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਸਮੇਤ ਹਰੇਕ ਲਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਰਕਬਾ 100 ਆਮ ਏਕੜ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੀ [ਧਾਰਾ 2 \(3\)](#) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਮਾਪਦੰਡ ਸਿਰਫ ਇਸ ਦੇ ਬਾਹਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹਨ। 100 ਸਧਾਰਣ ਏਕੜ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਜੇ ਇਸ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਲਈ

ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਆਖ਼ਰਕਾਰ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਦਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹਰ ਸੰਭਵ ਅਸੁਵਿਧਾ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ [ਆਤਮਾ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ](#), ਏਆਈਆਰ 1959 ਐਸਸੀ 519 ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਪਣੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"..... [ਇਹ ਐਕਟ](#) ਉਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਸਵੈ-ਖੇਤੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ "ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ" ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬੇਦਖਲ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਖਰੀਦ-ਕੀਮਤ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਖੁਦ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕ ਬਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ, ਜੋ ਕਿ ਜੇ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਾਲਕ", ਭਾਵ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, "ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ" ([ਸੈਕਸ਼ਨ 2](#) (2)) ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਧਾਰਕ। ਸਵੈ-ਕਾਸ਼ਤ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਬੱਚੇ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ" --([ਧਾਰਾ 2](#) (9))।

"ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ, ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਹਿੱਤ ਉਸ ਲਈ ਆਪਣੀ ਉਪਲਬਧ ਕਿਰਤ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਾਜ਼ੁਕ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਪੈਸੇ ਵਾਲੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਉਤਪੰਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ। ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ, ਅਤੇ ਰਾਜ ਨੀਤੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਲੰਬੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦੇ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਭੂਮੀ-ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸੰਸਥਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਡੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਆਪਣੀ ਕਿਰਤ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਹੈ।"

" [ਐਕਟ](#) ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, (1) ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਰਤਾਂ

ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜੇ ਉਹ ਚੁਣਦਾ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ; (2) ਇਹ ਸੋਧਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਇਹ ਕਰਦਾ ਹੈ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਮਝੇ ਗਏ "ਸਰਪਲੱਸ ਏਰੀਆ" ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ; ਅਤੇ (3) ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਆਪਣੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਵੇਚਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਨੂੰਨ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ।"

31. ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾ ਦੀ ਤੀਜੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਵਿਆਖਿਆ, ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਸੁਣਵਾਈ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੋ ਸੀਮਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਆਮ ਏਕੜ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤੀਸਰੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ (ਦੁਲਤ ਅਤੇ ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.ਜੇ.) ਦੇ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ. ਨੰ. 1313 ਆਫ਼ 1962 (ਪੰਜਾਬ), ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਲੂਜਾ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਤਾਕਤ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਪਰ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਦੇ 6 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1965 ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਸਲੂਜਾ ਦਾ ਕੇਸ, 1962 (ਪੰਜਾਬ) ਦਾ ਸੀਡਬਲਿਊ ਨੰਬਰ 1313 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਹੈ:

ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਵਾਦ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ: ਉਹ ਸਿਰਫ਼ 100 ਆਮ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰੇ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ 50 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ [ਸੈਕਸ਼ਨ 2](#) (3) ਵਿੱਚ "ਇਜਾਜ਼ਤਯੋਗ ਖੇਤਰ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਕਲਪ ਮਾਲਕ ਕੋਲ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਕੁਝ ਜ਼ੋਰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਸਲ ਮੁਸ਼ਕਲ ਜੇ ਉਸ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਾ ਤਾਂ ਕੁਲੈਕਟਰ ਅੱਗੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੱਗੇ ਦਬਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੋਧ ਦੇ ਆਧਾਰ ਵੱਲ ਖਿੱਚਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾਇਆ

ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਕੁਲੈਕਟਰ ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਦੇ ਤਰਕਪੂਰਨ ਸਿੱਟੇ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

32. ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੋਨਾਂ ਪੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕਮਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਨਕਮ -ਟੈਕਸ ਬਨਾਮ ਇੰਡੋ ਮਰਕੈਂਟਾਈਲ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ, ਏਆਈਆਰ 1959 ਐਸਸੀ 713, ਅਤੇ ਸ਼ਾਹ ਭੋਜਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੁਵਰਜੀ ਆਇਲ ਮਿੱਲਜ਼ ਅਤੇ ਗਿਨਿੰਗ ਫੈਕਟਰੀ ਬਨਾਮ ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਯੋਗਰਾਜ ਸਿਨਹਾ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1961 ਐਸ.ਸੀ. 1596. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਥਿਆਗੋਸਰ ਧਰਮ ਵਨਿਕਮ ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਨਾਮ ਕਮਰ . ਇਨਕਮ -ਟੈਕਸ, ਮਦਰਾਸ, ਏਆਈਆਰ 1964 ਮੈਡ 483। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨੇ ਜਮਰਲਾਲ ਵਿੱਚ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸੂਰਜਕਰਨ ਬਨਾਮ ਕਾਮ . ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਦਾ . ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼। (1963) 47 ਆਈਟੀਆਰ 809 (ਅੰਧ ਪ੍ਰਾ).

33. AIR 1959 SC 713 ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਉਚਿਤ ਕਾਰਜ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਅਤੇ "ਮੁੱਖ ਐਕਟ ਤੋਂ, ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸੀ, ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਮੁੱਖ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਸਹੀ ਕਾਰਜ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਕੁਝ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨਾ ਜੋ ਮੁੱਖ ਕਾਨੂੰਨ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਵਜੋਂ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਹੈ। ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਆਮ ਕੰਮ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਰਬੰਧ ਲਈ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੀ ਆਮ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਭੋਜਰਾਜ ਵਿਚ ਕੁਵਰਜੀ ਆਇਲ ਮਿੱਲਜ਼ ਅਤੇ ਗਿਨਿੰਗ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਕੇਸ, ਏਆਈਆਰ 1961 ਐਸਸੀ 1596 ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁੱਖ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਅਪਵਾਦ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਆਮ ਨਿਯਮ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ

ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਨਰਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਨਿਯਮ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਨੇ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਾਵੀਸੇਜ਼ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਮੁੱਖ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਪਵਾਦ ਜਾਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਚਤ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਜੋਂ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਦੀ ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇੱਕ ਬਚਤ ਧਾਰਾ ਦਾ ਬੱਚਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਬੱਚਤਾਂ ਲਈ, ਗੁਆਚ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਾਰਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਉਪਬੰਧ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਅਚਨਚੇਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਹੋਣਗੇ। ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ, ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ।

ਥਿਰੋਸਰ ਧਰਮ ਵਾਨਿਕਮ ਦੇ ਕੇਸ, ਏਆਈਆਰ 1964 ਮੈਡ 483 ਵਿੱਚ, ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਅਟੱਲ ਸਿਧਾਂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਸੀਮਾ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਕੰਮ ਅਕਸਰ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੁੱਖ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਦੇ ਲਈ। ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਪਵਾਦ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਾਰਥਕ ਉਪਬੰਧ ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਅਰਥ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੁੱਖ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਇੱਕ ਯੋਗ ਧਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦਬਾਅ ਦੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁੱਖ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਅੱਖਰ।

ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਅਰਥ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਦੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੋਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ

ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੁੱਖ ਵਿਵਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਉਸ ਮੁੱਖ ਵਿਵਸਥਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਗਲਤ ਹੈ। ਸੋਚੋ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਕੇਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਅਨੁਮਤੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਦਾਇਰੇ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੈਰ-ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

34. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਜੂਮਰਲਾਲ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਸੂਰਜਕਰਨ ਦਾ ਕੇਸ, (1963) 47 ITR 809 (ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼) ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਮੁੱਖ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਸੈਕਸ਼ਨ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਠੋਸ ਉਪਬੰਧ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਪ੍ਰਵਧਾਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਰਥਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਜੋਂ ਵੇਖੋ। ਇਸ ਲਈ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਦੀ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਸੋਚਦਾ ਸੀ।

35. ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਪ੍ਰੋਵੀਸ਼ੋਸ ਤਿੰਨ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਿਰਫ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਵਰਗ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਂ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ, ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤੀਸਰੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਪ੍ਰੋਵੀਸ਼ੋਸ ਉਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਿੰਗ ਕਲਾਜ਼ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਉਪਬੰਧ ਇੱਕੋ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਅਸੰਗਤ ਹਨ ਤਾਂ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦਾ ਆਖਰੀ ਪ੍ਰਗਟ ਇਰਾਦਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਵਿਵਸਥਾ

ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਵੀ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਬਾਗ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਅਨੁਮਤੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ, ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੁਕਸਾਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੂਜਾ ਉਪਬੰਧ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸੰਭਾਵੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ। ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਦੇ ਨਾਲ , ਮੈਂ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵਿਕਲਪਿਕ ਸੈੱਟਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਸਕਦਾ ਹਾਂ।

36. ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਕੀਲ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸੁਝਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਲਵਾਂਗਾ ਕਿ ਦੂਜੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਚੇਣ ਛੱਡਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਤਾਂ 50 ਮਿਆਰਾਂ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਏਕੜ ਜਾਂ 100 ਸਾਧਾਰਨ ਏਕੜ 'ਤੇ ਉਹ ਚਾਹੇ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਸੁਝਾਅ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਲਾਜ਼ (ਏ) ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ "ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਥਾਂ "ਜਿਵੇਂ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਪਸੰਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੁਲਟ ਅਤੇ ਮਹਾਜਨ , ਜੇ.ਜੇ. ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਵਿਚ ਸਲੂਜਾ ਦੇ ਕੇਸ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਨੰਬਰ 1313 ਆਫ 1962 (ਪੰਜਾਬ) ਨੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਬਾਰੇ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਰੁਸਤ ਦਲੀਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜੇ ਕਿਹਾ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਿਚ ਕੁਝ ਤਾਕਤ ਸੀ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੀ ਹੋਰ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕੋਈ ਖੋਜ ਵੀ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸੁਝਾਅ ਆਕਰਸ਼ਕ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੱਗੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬੈਂਚ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਅਸਲ

ਤਾਕਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਸਲੂਜਾ , ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 1313 ਆਫ 1962 (ਪੰਜਾਬ) ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜੁਬਾਨੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਅਸਾਧਾਰਨ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਈ ਵਾਰੰਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ।

37. ਹੁਣ ਸਿਰਫ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਤੱਕ ਪਰਿਵਰਤਨ ਫਾਰਮੂਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹਾਂ ਕਿ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੀਆਂ ਸਮੁੱਚੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਉਪ-ਭਾਗ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਖੇਤਰ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨ ਫਾਰਮੂਲੇ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਤਰਕਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਲਈ ਅਨੁਮਤੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਮੈਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਦੇਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਾਂਗਾ।

38. ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਹਰ ਸ਼ਬਦ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਲਈ ਕੁਝ ਅਰਥ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਬੇਕਾਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਜਾਂ ਵਾਕਾਂਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕਰਦੇ ਵੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। [ਜੇਕੇ ਕਾਟਨ ਸਪਿਨਿੰਗ ਐਂਡ ਵੇਵਿੰਗ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ](#) , ਏਆਈਆਰ 1961 ਐਸਸੀ 1170 ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹ ਮੰਨਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇਸਦੇ ਹਰ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਇਰਾਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹਰ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

39. ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕਿਸੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ

"ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਕੇਸ ਹੋਵੇ" ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਸਮੀਕਰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੀਕਰਨ ਦਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦੁਆਰਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਪਬੰਧ ਜਾਂ ਵਿਕਲਪ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ। ਸਮੀਕਰਨ "ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਦੋਵਾਂ ਸੰਕਟਕਾਲਾਂ ਲਈ ਇੱਕੋ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਉਲਟ। ਇਸ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ। ਇੱਥੇ "ਇੱਕ" ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਿੱਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸੈੱਟ ਲਈ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਚਨਚੇਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ।

ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਯੋਗਤਾ "ਜਿਸਨੂੰ 50 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ" ਹੈ। ਫਿਰ ਆਗਿਆਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦੇ ਦੋ ਵਿਕਲਪਿਕ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ, 50 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਜਾਂ 100 ਆਮ ਏਕੜ। ਇਹ ਇਹਨਾਂ ਵਿਕਲਪਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੈ ਜੋ "ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਦੇ ਸਮੀਕਰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ) ਗਣਨਾ ਦੇ ਦੋਵਾਂ ਤਰੀਕਿਆਂ, ਭਾਵ, ਮਿਆਰੀ ਏਕੜਾਂ ਵਿੱਚ ਗਣਨਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਮ ਏਕੜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੀ ਗਣਨਾ, ਉਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ। . ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਦੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੀ ਸੀਮਾ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਲਗਾਈ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਲਈ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗਣਨਾ ਆਮ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ।

ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਅਰਥ ਦੇਣ ਲਈ ਕੁਝ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਬੇਤੁਕਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। "ਮੈਕਸਵੇਲ ਆਨ ਇੰਟਰਪ੍ਰੀਟੇਸ਼ਨ ਆਫ ਸਟੈਚੂਟਸ" (1953 ਐਡੀਸ਼ਨ) ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਪੀ. 229 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ:

"ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਇਸਦੇ ਸਾਧਾਰਨ ਅਰਥ ਅਤੇ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਉਸਾਰੀ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੁਝ ਅਸੁਵਿਧਾ ਜਾਂ ਬੇਤੁਕੀ, ਤੰਗੀ ਜਾਂ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ, ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ, ਇੱਕ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਜੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ, ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਵਾਕ ਦੀ ਬਣਤਰ ਨੂੰ ਵੀ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਆਕਰਣ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਹਟ ਕੇ, ਖਾਸ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਅਸਾਧਾਰਨ ਅਰਥ ਦੇ ਕੇ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ, ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰਕੇ, ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਇੱਕ ਅਟੱਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸਦੇ ਸ਼ਬਦ ਕੀ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੇਧਾਂ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਸੁਧਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਅਰਥ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।"

[ਤੀਰਥ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਬਚਿੱਤਰ ਸਿੰਘ, \(ਸ \) ਏਆਈਆਰ 1955 ਐਸਸੀ 830](https://indiankanoon.org/doc/245892/) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ [HYPERLINK "https://indiankanoon.org/doc/245892/"](https://indiankanoon.org/doc/245892/) ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਇਸਦੇ ਸਾਧਾਰਨ ਅਰਥਾਂ ਅਤੇ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਸੁਵਿਧਾ ਜਾਂ ਬੇਹੂਦਾ, ਤੰਗੀ ਜਾਂ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਲਈ, ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ, ਇਸ 'ਤੇ ਇੱਕ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ, ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਵਾਕ ਦੀ ਬਣਤਰ ਨੂੰ ਵੀ ਸੋਧਦੀ ਹੈ।

41. ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਂ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਅਰਥ ਦੇਣ ਲਈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਸ਼ਬਦਾਂ (ਇੱਥੇ " ਵਿੱਚ) ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹਾਂ:

"ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਜਿਸਨੂੰ 50 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ 'ਜਾਂ 100 ਸਾਧਾਰਨ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ' ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ 50 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਜਾਂ 100 ਸਾਧਾਰਨ ਏਕੜ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ।"

42. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿਖਾਵਾਂਗਾ, ਉਪਰੋਕਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਵਾਦਿਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਇਸ ਨੂੰ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਖੁਦ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀਆਂ ਬਾਕੀ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਚਨਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਵਰਤੀ ਗਈ "ਜਿਵੇਂ ਵੀ

ਕੇਸ ਹੋਵੇ" ਸਮੀਕਰਨ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਰਥ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਮੁਹਾਵਰੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਰਥ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਅਤੇ ਆਮ ਏਕੜ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ "ਜਾਂ" ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵੀ ਆਪਣੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਕਲਾਜ਼ (ਏ) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਦੂਜੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਕਲਾਜ਼ (ਏ) ਵਿੱਚ "100 ਆਮ ਏਕੜ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਜੇ ਵੀ ਘੱਟ ਹੈ" ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਧਾਰਾ ਦੇ ਆਖਰੀ ਸ਼ਬਦ "ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੇਲੋੜੇ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਬਾਕੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਸਾਰੀ ਕਲਾਜ਼ (ਏ) ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਅਤੇ ਉਲਝਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਉਪਬੰਧ (ਬੀ) ਅਤੇ (ਸੀ) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਘਿਰਣਾ ਅਤੇ ਅਸਹਿਮਤੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ | ਬਹਾਦੁਰ , ਜੇ. 1963 ਕਰ ਐਲ.ਜੇ. 270 (ਪੰਜਾਬ) ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵੀ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਲਈ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਸਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਸਾਧਾਰਨ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਲਈ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗਣਨਾ ਸਾਧਾਰਨ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ , ਜੇ. ਦੇ 1965 ਲਾਹ ਐੱਲ.ਟੀ. (ਮਾਲ ਨਿਯਮ) 161 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਵੀ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ , ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਫਲੈਚਰ ਦੇ ਇਕਸਾਰ ਸਟੈਂਡ ਨਾਲ ਵੀ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾ 1966 ਪੁਨ ਐਲ ਜੇ 68 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ।

ਉਸਾਰੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਿਸਟਰ ਫਲੈਚਰ, ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ, ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਵੀ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਬਹਾਦੁਰ , ਜੇ. ਅਤੇ ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ , ਜੇ. ਸਿਸਟਮ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਨਿਰਵਿਘਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕਸਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਿਯਮਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ। T ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖੇ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਦੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਸ

ਦੁਆਰਾ "ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਵਾਕੰਸ਼ ਨੂੰ "ਜੇ ਵੀ ਘੱਟ ਹੈ" ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਅਰਥ ਕਦੇ ਵੀ "ਜਿਵੇਂ ਦਾ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਸਮੀਕਰਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਮੈਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ, ਸਮੀਕਰਨ "ਜਿਵੇਂ ਦਾ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਉਸ ਅਰਥ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

43. ਦੂਜਾ ਵਿਚਾਰ ਜੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਤੋਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਇਹ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ 'ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਮ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ "ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹਨ। ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਵਾਲੀ ਹੋਲਡਿੰਗ 'ਤੇ ਛੱਤ ਤੈਅ ਕਰਨਾ। ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਦੇ ਅਨੁਮਤੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਆਮ ਵਿਵਸਥਾ, ਇਸ ਲਈ, ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਹ ਦੇਵੇਗੀ।

ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਕਿ ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਖੂਨ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਚੱਲਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਪਵਾਦ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਇੱਕ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨਿੱਖੜਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਲਈ ਅਨੁਮਤੀ ਖੇਤਰ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ।

44. ਅਗਲੀ ਗੱਲ ਜੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਤੋਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਅਤੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਉਦਾਰ ਇਲਾਜ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੂਲ ਤੋਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਹਨ। ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਲਗਾਉਣਾ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇਹ ਸੋਚਿਆ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ

ਭੂਗੋਲਿਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਛੱਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਸਮਾਨਤਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਈ ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇੱਕ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਮਕਸਦ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਯੂਸ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਅਸਲ ਸੀਲਿੰਗ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵੇਲੇ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਆਮ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਰਕਬਾ ਹੋਵੇਗੀ।

ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਾਧੂ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਜਾੜੇ ਹੋਏ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ 1954 ਦੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ [ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ](#)) ਐਕਟ 44 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਲਕੀਅਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਜੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਸਨ ਜਾਂ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਵੱਖਰਾ ਸਲੂਕ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸਲ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਤੋਂ ਉਖਾੜ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪੁਨਰਵਾਸ ਕਰਨਾ ਜੋ ਹੁਣ ਪੱਛਮੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਛੱਡੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਤਰਲੇਕ ਸਿੰਘ ਦੇ ਲੈਂਡ ਰੀਸੈਟਲਮੈਂਟ ਮੈਨੂਅਲ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨੈਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਕੀਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ (ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ) ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਕਟੌਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਹੋਲਡਿੰਗ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਵਿਦਾ ਹੋਣਾ ਇੱਕ ਠੋਸ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਸਥਾਪਿਤ "ਲਾਭਪਾਤਰੀ" ਅਤੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ "ਵਿਅਕਤੀਆਂ" ਨੂੰ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ (ii)। ਇਹ ਇਕੱਲੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕੱਲੇ ਮਿਆਰੀ ਰਕਬੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵੀ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਖੁਦ ਆਮ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਨੂੰ ਦੋ ਪੜਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕੁਝ ਮਿਆਰੀ ਰਕਬੇ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੇ

ਬਾਅਦ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੀ ਹੋਰ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਦੂਜੇ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਵਿਕਲਪਕ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਨੂੰ "ਜਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ "ਅਤੇ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ "V" ਨੂੰ ਵੀ ਵਾਕੰਸ਼ ਦੀ ਥਾਂ "ਜੋ ਵੀ ਘੱਟ ਹੈ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।" ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੇਰਸ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਰੰਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪੂਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

45. 1950 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ 100 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਤੋਂ ਘੱਟ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਫਾਰਮੂਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹੁਣ ਵੀ ਜਿਹੜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ 30 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਪਰਿਵਰਤਨ ਫਾਰਮੂਲੇ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਵਸਥਾ, ਇਸ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੀ ਆਮ ਸਕੀਮ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

46. ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ, 1955 ਦੇ 13 ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨ ਫਾਰਮੂਲਾ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਮਤੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਨੂੰ 1955 ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਵਾਕੰਸ਼ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ, ਸਮਸ਼ੇਰਾ ਬਹਾਦੁਰ, ਜੇ. ਨੇ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਰਾਜ ਨੇ ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ, 1963 ਕਰ ਐਲ.ਜੇ. 270 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਾ ਤਾਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦੀ ਸੇਧ ਨੂੰ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲਿਆ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਇਹ ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ, 1963 Cur LJ 270 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਪਬੰਧ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਮਾਨਤਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।

47. ਦੂਜੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਦੋ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਸਕੀਮ ਤੋਂ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ (ਏ) ਕਿਸੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਿਸ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ 50 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ (ਅਤੇ 100 ਆਮ ਏਕੜ ਤੱਕ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਘੱਟ) ਤੱਕ ਜਾਂ ਘੱਟ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਪਰਿਵਰਤਨ ਫਾਰਮੂਲਾ 50 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ। 50 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਵਾਲੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਉਸਦੀ ਧਾਰਕ 200 ਆਮ ਏਕੜ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇ, ਪਰ 51 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਵਾਲੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਕੋਲ ਸਿਰਫ 25 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਹੀ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ 51 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ 200 ਆਮ ਏਕੜ ਤੱਕ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਬੇਤੁਕੇ ਨਤੀਜੇ ਤੋਂ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਬਚਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਇਸਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਜਾਂ ਵਿਵਸਥਾ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ। 30 ਤੋਂ 50 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਦੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਦਾ ਅਨੁਮਤੀ ਵਾਲਾ ਖੇਤਰ ਉਸਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦਾ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ ਪਰਿਵਰਤਨ ਫਾਰਮੂਲੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸ੍ਰੀ ਫਲੈਚਰ, ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, 1965 ਪੁਨ ਐਲਜੇ 65 ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਗੋਂ 1966 ਕਰ ਐਲਜੇ 158 (ਪੰਜਾਬ) ਵਿੱਚ ਐਚ.ਆਰ ਖੰਨਾ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਖੰਨਾ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਬਾਰੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਖ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 50 ਤੋਂ ਘੱਟ ਜਾਂ 50 ਤੋਂ ਘੱਟ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਤੱਕ ਦੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਸਾਧਾਰਨ ਰਕਬਾ ਦੇ ਕੇ 50 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਬੇਸਹਾਰਾ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਤਰੇਈ ਮਾਂ ਵਾਲਾ ਸਲੂਕ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਹਰ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਇਕਸੁਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਉਸਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਜੀਬਤਾ, ਬੇਹੂਦਾ ਜਾਂ ਵਿਗਾੜ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ, ਦੂਜੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨੋਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕਸੁਰਤਾਪੂਰਵਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਦੂਜੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦਾ ਹੋਰ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ

ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਨੁਮਤੀ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪੂਰੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਪਹਿਲੇ ਉਪਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹੋਰ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਲਈ ਇਹੀ ਦੇਵੇਂ ਹੋਰ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰ ਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ 'ਤੇ ਫੈਲਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਕੋਡ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਇਸਦੇ ਸਾਰੇ ਪਦਾਰਥਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਿਯਮ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਹੈ।

ਕਾਂਸਲ ਦੀ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਦਲੀਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਬਾਕੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਆਮ ਏਕੜ. ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦਲੀਲ ਗਲਤ ਹੈ. 50 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਤੱਕ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਛੂਹਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਸਾਧਾਰਨ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੈ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, 30 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਤੋਂ ਘੱਟ ਜ਼ਮੀਨ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਵਿਸਥਾਰਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਐਕਟ ਦੇ [ਸੈਕਸ਼ਨ 2](#) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹੇ 29 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨੂੰ ਸਾਧਾਰਨ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ 60 ਆਮ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇਗੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਆਧਾਰ, ਇਸ ਲਈ, ਭਰਮਪੂਰਨ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਸਕੀਮ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

49. ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੰ. 396 ਆਫ਼ 1968 ਅਤੇ 1968 ਦੇ 196, ਇਸ ਲਈ, ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ, ਜੋ ਕਿ 50 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਦੀ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। 50 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦਾ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ 50 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਹ ਖੇਤਰ

100 ਆਮ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਵੇਗਾ। 1963 ਦਾ CW ਨੰਬਰ 1605 ਫੇਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਆਮ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਰਕਬਾ 100 ਸਾਧਾਰਨ ਏਕੜ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ 49.9 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਤੱਕ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਅਜੀਬ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਖਰਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇੰਦਰ ਦੇਵ ਦੁਆ , ਜੇ.

50. ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ , ਜੇ.

51 ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

Disclaimer:

ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Asha Goyal